

Ecclesiastes

¹ Mao kini ang mga pulong sa Magtutudlo, ang kaliwat ni David ug hari sa Jerusalem.

² Miingon ang Magtutudlo niini. “Sama sa aso, sama sa huyuhoy sa hangin, mahanaw ang tanan, ug nagbilin ug daghang pangutana.

³ Unsa man ang makuha sa mga tawo gikan sa tanang buhat nga ilang gihagoan ilalom sa adlaw?

⁴ Ang usa ka kaliwatan mahanaw, ug moabot ang laing kaliwatan, apan ang kalibotan magpabilin hangtod sa kahangtoran.

⁵ Mosubang ang adlaw, ug mosalop kini ug modalig balik ngadto sa dapit nga subangan niini pag-usab.

⁶ Mohuyop ang hangin ngadto sa habagatan ug molibot sa amihanan, kanunay lamang nagalibot sa agianan niini ug mobalik pag-usab.

⁷ Ang tanang kasapaan nagaagas padulong sa dagat, apan wala gayod napuno ang dagat. Ngadto sa dapit diin nagaagas ang mga sapa, mobalik kini pag-usab.

⁸ Ang tanang butang makaluya, ug walay makapasabot niini. Dili matagbaw ang mata sa makita niini, bisan paman ang dalunggan dili matagbaw sa madungog niini.

⁹ Ang bisan unsa nga nahitabo kaniadto mao gayod ang mahitabo, ug ang bisan unsa nga nabuhat mao gayod ang buhaton.

¹⁰ Walay bag-o ilalom sa adlaw. Aduna bay butang diin mahimong maingnan, "Tan-awa, bag-o kini"? Ang bisan unsa nga naglungtad milungtad na sa dugay nga panahon, sa kapanahonan nga dugay nang miabot una kanato.

¹¹ Wala nay bisan usa nga nahinumdom sa mga butang nga nahitabo kaniadto. Ug sa mga butang nga nahitabo sa nangagi ug ang mahitabo sa umaabot dili na usab mahinumdoman."

¹² Ako ang Magtutudlo, ug nahimo akong hari sa Israel diha sa Jerusalem.

¹³ Gigamit ko ang akong hunahuna sa pagtuon ug sa pagpangita pinaagi sa kaalam sa tanang butang nga nahimo ilalom sa langit. Ang pagpangita usa ka makahasol nga buhat nga gihatag sa Dios sa kaanakan sa katawhan aron pagabuhaton.

¹⁴ Nakita ko ang tanang mga buhat nga nahimo ilalom sa adlaw, ug tan-awa, kining tanan sama lamang sa aso ug usa ka sulay sa pagbantay sa hangin.

¹⁵ Ang baliko dili na matul-id! Ang nawala dili na maihap!

¹⁶ Nakigsulti ako sa akong kasingkasing nga nag-ingon, "Tan-awa, nakaangkon ako ug dakong kaalam kaysa tanan nga nag-una kanako sa Jerusalem. Nakita sa akong hunahuna ang dakong kaalam ug kahibalo."

¹⁷ Busa gigamit ko ang akong kasingkasing sa pagsayod sa kaalam ug sa pagkabuangbuang ug pagkawalay pulos. Nasabtan nako nga kini usa ka sulay sa pagbantay sa hangin.

¹⁸ Kay diha sa kadagaya sa kaalam anaa ang

tumang suliran, ug siya nga nagadaghan ang kahibalo nagadaghan ang kasub-anan.

2

¹ Miingon ako sa akong kasingkasing, “Dali karon, sulayan ko ikaw pinaagi sa kalipay. Busa pagpahimulos sa kalipay.” Apan tan-awa, lumalabay lamang usab kini nga huyuhoy sa hangin.

² Miingon ako mahitungod sa pagkatawa, “Binuang kini,” ug mahitungod sa kalingawan, “Unsa may pulos niini?”

³ Gisusi ko sa akong kasingkasing kung unsaon pagtagbaw ang akong mga tinguha pinaagi sa bino. Gitugotan ko ang akong hunahuna sa paggiya kanako pinaagi sa kaalam bisan tuod ug nagkupot pa ako sa pagkabuangbuang. Buot kong makita kung unsa ang maayong buhaton sa mga tawo ilalom sa langit panahon sa mga adlaw sa ilang kinabuhi.

⁴ Nagbuhat ako ug bantogang mga butang. Nagtukod ako ug mga balay alang sa akong kaugalingon ug nagtanom ug mga paras.

⁵ Naghimo ako ug mga tanaman ug mga suroy-anan alang sa akong kaugalingon; diha niini gitanom ko ang tanang matang sa kahoy nga mamungag prufas.

⁶ Nagbuhat akong mga punong sa tubig aron sa pagpatubig sa lasang diin nagatubo ang mga kahoy.

⁷ Nagpalit ako ug mga ulipon nga lalaki ug mga ulipon nga babaye; aduna akoy mga ulipon nga natawo diha sa akong palasyo. Aduna usab akoy dakong pundok sa mga baka ug mga

karnero, labaw pa kaysa bisan kinsang hari nga nagdumala una kanako sa Jerusalem.

⁸ Nagtigom usab akog plata ug bulawan alang sa akong kaugalingon, ang mga bahandi sa mga hari ug mga probinsya. Nakakuha ko ug mga mang-aawit nga lalaki ug babaye alang sa akong kaugalingon, ug mga kalipay gikan sa kaanakan sa katawhan, mga kabit ug mga asawa.

⁹ Busa nahimo akong mas bantogan ug mas dato kaysa tanan nga nahiuna kanako sa Jerusalem, ug ang akong kaalam nagpabilin kanako.

¹⁰ Bisana unsa nga gitinguha sa akong mga mata, wala ko pugngi ang akong kaugalingon gikan niini. Wala ko gipugngan ang akong kasingkasing gikan sa bisan unsang kalipay, tungod kay naglipay ang akong kasingkasing sa tanan nakong kahago ug ang kalipay maoy akong ganti alang sa tanan nakong buhat.

¹¹ Unya gitan-aw ko ang tanang buhat nga nahimo sa akong mga kamot, ug sa buhat nga akong nahimo, apan sa gihapon, ang tanan aso lamang ug usa ka sulay sa pagbantay sa hangin. Walay makuha niini ilalom sa adlaw.

¹² Unya milingi ako aron sa pag-ila sa kaalam, ug sa pagkabuangbuang ug pagkawalay pulos usab. Kay unsa man ang mabuhat sa sunod nga hari nga moabot human sa usa ka hari, nga wala pa nabuhat?

¹³ Unya nasabtan ko nga bintaha ang kaalam kaysa pagkabuangbuang, sama lamang nga ang kahayag mas maayo kaysa kangitngit.

¹⁴ Ang maalamon nga tawo mogamit sa iyang

mga mata nga anaa sa iyang ulo aron sa pagtan-aw kung asa siya padulong, apan ang buangbuang magalakaw diha sa kangitngit, bisan tuod ug nasayod ako nga managsamang kapaingnan ang gitagana alang sa matag usa.

¹⁵ Unya miingon ako sa akong kasingkasing, “Kung unsa ang mahitabo sa buangbuang, mao usab ang mahitabo kanako. Busa unsa man ang kalahian kung ako maalamon kaayo?” Nakahukom ako sa akong kasingkasing, “Sama lamang usab kini sa aso.”

¹⁶ Kay ang maalamon, sama sa buangbuang, dili mahinundoman sa dugay nga panahon. Sa mga adlaw nga moabot ang tanang butang mahikalimtan lamang. Mamatay ang maalamon nga tawo sama lamang nga mamatay ang buangbuang.

¹⁷ Busa gikasilagan ko ang kinabuhi tungod kay ang tanang buhat nga nahimo ilalom sa adlaw daotan nganhi kanako. Tungod kay ang tanang butang aso lamang ug usa ka sulay sa pagbantay sa hangin.

¹⁸ Gidumtan ko ang tanan nakong nakab-ot nga akong nahimo ilalom sa adlaw tungod kay igabilin ko lamang kini ngadto sa tawo nga mopuli kanako.

¹⁹ Ug kinsa man ang nasayod kung maalamon siya nga tawo o buangbuang? Apan mahimo siya nga modumala sa tanang butang nga gitukod sa akong paghago ug kaalam ilalom sa adlaw. Aso lamang usab kini.

²⁰ Busa nawad-an ug paglaom ang akong kasingkasing sa tanang buhat nga akong nahimo

ilalom sa adlaw.

²¹ Kay tingalig adunay nagbuhat uban ang kaalam, uban ang kahibalo, ug katakos, apan ibilin lamang niya kining tanan ngadto sa tawo nga wala gayod nagbuhat bisan usa niini. Aso lamang usab kini ug dakong kadaot.

²² Kay unsa man ang makuha sa tawo nga naghago pag-ayo ug naningkamot diha sa iyang kasingkasing aron sa paghingpit sa iyang mga buhat ilalom sa adlaw?

²³ Matag adlaw ang iyang bulohaton sakit ug makahasol, busa panahon sa kagabhion dili makakaplag ug kapahulayan ang iyang kalag. Aso lamang usab kini.

²⁴ Wala nay laing maayo nga buhaton ang si bisan kinsa gawas sa pagkaon ug pag-inom ug pagkatagbaw kung unsa ang maayo diha sa iyang mga buhat. Nakita ko nga kini nga kamatuoran naggikan sa kamot sa Dios.

²⁵ Kay si kinsa man ang makakaon o kinsa man ang makabaton ug bisan unsa nga kalipay kung wala ang Dios?

²⁶ Kay ngadto ni bisan kinsa nga nakapahimuot kaniya, nagahatag ang Dios ug kaalam, kahibalo, ug kalipay. Bisn paman niini, naghatag siya ngadto sa makasasala ug buhat sa pagkuha ug pagtigom aron mahatag niya kini ngadto sa tawo nga nakapahimuot sa Dios. Sama lamang usab kini sa aso ug usa ka sulay sa pagbantay sa hangin.

3

¹ Kay ang tanang butang adunay gitagana nga

panahon, ug panahon alang sa matag katuyoan ilalom sa langit.

² Adunay panahon sa pagkatawo ug panahon sa pagkamatay, panahon sa pagtanom ug panahon sa pag-ibot sa mga tanom,

³ panahon sa pagpatay ug panahon sa pag-ayo, panahon sa paglumpag ug panahon sa pagtukod.

⁴ Adunay panahon sa paghilak ug panahon sa pagkatawa, panahon sa pagbangotan ug panahon sa pagsayaw,

⁵ panahon sa paglabay ug mga bato ug panahon sa pagtigom ug mga bato, panahon sa paggakos sa ubang mga tawo, ug panahon sa pag-undang gikan sa paggakos.

⁶ Adunay panahon alang sa pagpangita sa mga butang ug panahon sa paghunong sa pagpangita, panahon sa pagtipig sa mga butang ug panahon sa paglabay sa mga butang,

⁷ panahon sa paggisi sa bisti ug panahon sa pagtahi sa bisti, panahon sa paghilom ug panahon sa pagsulti.

⁸ Adunay panahon sa paghigugma ug panahon sa pagdumot, panahon alang sa pakiggubat ug panahon alang sa pakigdait.

⁹ Unsa man ang makuha sa usa ka nagtrabaho sa iyang kahago?

¹⁰ Nakita ko ang buhat nga gihatag sa Dios sa mga tawo aron humanon.

¹¹ Gihimo sa Dios ang tanang butang nga tukma alang sa kaugalingong takna niini. Gibutangan usab niya ug butang nga molungtad ang ilang mga kasingkasing. Apan dili makasabot

ang tawo sa mga buhat nga nahimo sa Dios, gikan sa ilang sinugdanan hangtod sa ilang kataposan.

¹² Nasayod ako nga walay laing mas maayo alang ni bisan kinsa kaysa paglipay ug sa pagbuhat ug maayo samtang buhi pa siya—

¹³ ug nga ang tanan mokaon ug moinom, ug kinahanglan makasabot unsaon paglipay sa maayong butang nga moabot gikan sa tanan niyang paghago. Usa kini ka gasa gikan sa Dios.

¹⁴ Nasayod ako nga bisan unsa nga gibuhat sa Dios magpadayon hangtod sa kahangtoran. Walay madugang niini o makuha, tungod kay ang Dios ang nagbuhat niini aron ang katawhan moduol kaniya uban sa dungog.

¹⁵ Ang bisan unsa nga anaa na, anaa nang daan; ang bisan unsa nga moabotay pa, anaa nang daan. Gihimo sa Dios ang mga tawo sa pagpangita sa mga butang nga tinago.

¹⁶ Ug nakita ko kana ilalom sa adlaw nga anaa ang pagkadaotan diin kinahanglan adunay hustisya, ug sa dapit sa pagkamatarong kasagaran makaplakan ang pagkadaotan.

¹⁷ Miingon ako sa akong kasingkasing, “Hukman sa Dios ang matarong ug ang daotan sa hustong panahon alang sa matag butang ug matag buhat.”

¹⁸ Misulti ako sa akong kasingkasing, “Gisulayan sa Dios ang mga tawo aron makita nila nga sila daw sama sa mga mananap.”

¹⁹ Kay ang mahiagoman sa mga anak sa tawo ug ang mahiagoman sa mga mananap managsama lamang. Ang kamatayon sa usa sama sa

kamatayon sa uban. Ang gininhawa managsama alang kanilang tanan. Dili labaw ang tawo ibabaw sa mga mananap. Kay dili ba ang tanang butang gininhawa lamang?

²⁰ Ang tanang butang mopadulong sa samang dapit. Ang tanang butang naggikan sa abog, ug ang tanang butang mobalik ngadto sa abog.

²¹ Kinsa man ang nakabalo kung ang espiritu sa tawo mopataas ug ang espiritu sa mga mananap mopaubos ngadto sa yuta?

²² Ug namatngonan nako pag-usab nga walay mas maayo alang ni bisan kinsa kaysa paglipay sa iyang buhat, kay mao kana ang gitagana kaniya nga bulohaton. Kinsa man ang makadala kaniya ug balik aron makita kung unsay mahitabo sunod kaniya?

4

¹ Sa makausa pa, naghunahuna ako mahitungod sa pagdaog-daog nga nahitabo ilalom sa adlaw. Tan-awa ang mga luha sa dinaog-daog nga mga tawo. Walay tighupay kanila. Ang gahom anaa sa kamot sa mga nagdaog-daog kanila, apan walay nagahupay sa dinaog-daog nga mga tawo.

² Busa gidayeg ko ang patay nga mga tawo, kadtong nangamatay na, dili ang mga buhi, kadtong mga buhi pa.

³ Apan, labing bulahan pa kaysa duha kadtong tawo nga wala pa matawo, ang tawo nga wala pay nakita nga bisan unsa nga mga daotang binuhatan nga nahimo ilalom sa adlaw.

⁴ Unya nakita ko nga ang matag buhat sa paghago ug matag batid nga buhat nahimong gikasinahan sa iyang silingan. Kini usab sama sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin.

⁵ Ang buangbuang maghiyugpos sa iyang mga kamot ug wala nagtrabaho, busa ang iyang pagkaon mao ang iyang kaugalingong unod.

⁶ Apan mas labing maayo ang usa ka kumkom nga ginansya uban ang hilom nga pagtrabaho kaysa sa duha ka kumkom uban ang pagbuhat nga nagasulay sa pagbantay sa hangin.

⁷ Unya nahunahunaan ko pag-usab ang mahitungod sa daghan pang kakawangan, daghang nagakahanaw nga aso ilalom sa adlaw.

⁸ Adunay matang sa tawo nga nag-inusara. Wala siyay si bisan kinsa, walay anak nga lalaki o igsoon nga lalaki. Walay kataposan ang tanan niyang buhat, ug walay katagbawan ang iyang mga mata sa pagbaton ug bahandi. Natingala siya, “Alang kang kinsa man ang akong paghago ug paghikaw sa akong kaugalingon sa kalipay?” Kini usab sama sa aso, usa ka dili maayo nga kahimtang.

⁹ Mas maayo ang buhat sa duha kaysa usa ka tawo; silang duha makaangkon ug maayo nga bayad alang sa ilang paghago.

¹⁰ Kay kung ang usa mapukan, ang usa magbangon sa iyang higala. Apan, magsunod ang kasub-anan niadtong nag-inusara sa dihang mapukan siya kung walay tawo nga magbangon kaniya.

¹¹ Ug kung ang duha mag-uban ug higda, mainitan sila, apan unsaon man sa tawo nga nag-

inusara aron mainitan?

¹² Mabuntog ang tawo nga nag-inusara, apan makabarog sa pagsulong ang duha, ug lisod bugtoon ang tulo ka lubid sa pisi.

¹³ Labi pang maayo nga mahimong kabos apan maalamon nga batan-on kaysa usa ka tigulang ug buangbuang nga hari nga dili na kahibalo maminaw sa mga pasidaan.

¹⁴ Tinuod kini bisan kung ang batan-on nga lalaki mahimong hari gikan sa bilangoan, o bisan kung natawo siya nga kabos sa iyang gingharian.

¹⁵ Apan, nakita ko ang tanan nga buhi ug nagalakawlakaw ilalom sa adlaw nga nagtugyan sa ilang mga kaugalingon sa laing batan-on nga lalaki nga mibarog isip hari.

¹⁶ Walay kinutoban alang sa tanang tawo nga buot motuman sa bag-ong hari, apan sa dili madugay daghan kanila ang dili na magadayeg kaniya. Sa pagkatinuod kini nga kahimtang sama sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin.

5

¹ Bantayi ang imong lihoc sa dihang moadto ka sa balay sa Dios. Adto didto aron sa pagpaminaw. Mas maayo pa ang pagpaminaw kaysa maghalad ug sakripisyo ang mga buangbuang nga wala masayod nga daotan ang ilang ginabuhay sa kinabuhi.

² Ayaw pagdali ug sulti sa imong baba, ug ayaw tugoti ang imong kasingkasing nga dali maghisgot ug butang atubangan sa Dios. Ang

Dios atua sa langit, apan ikaw anaa sa yuta, busa himoa nga pipila lamang ang imong mga pulong.

³ Kung aduna kay daghang mga butang nga buhaton ug gikabalak-an, mahimong makabaton ka ug daotang mga damgo. Ug kung mas daghan ang imong gisulti nga mga pulong, mahimong mas daghan ang walay pulos nga mga butang nga imong masulti.

⁴ Sa dihang maghimo ka ug panumpa sa Dios, ayaw dugaya ang pagbuhat niini, kay ang Dios wala malipay sa mga buangbuang. Buhata ang imong gipanumpa nga buhaton.

⁵ Mas maayo pa nga dili maghimo ug panumpa kaysa maghimo ka nga dili tumanon.

⁶ Ayaw tugoti ang imong baba nga mahimong hinungdan nga makasala ang imong unod. Ayaw pagsulti ngadto sa mensahero sa pari, “Sayop kana nga pagpanumpa.” Nganong pasuk-on man ang Dios pinaagi sa bakak nga panumpa, ug hagiton ang Dios sa paglaglag sa buhat sa imong mga kamot?

⁷ Kay sa daghan nga mga damgo, sa daghan nga mga pulong, anaa usab ang walay kapuslanan nga aso. Busa kahadloki ang Dios.

⁸ Sa dihang makita mo ang tawong kabos nga gidaog-daog ug gihikawan sa katarong ug husto nga pagtagad sa imong probinsya, ayaw kahibulong ingon nga walay nakabalo, tungod kay adunay labaw nga mga tawo nga nagtan-aw niadtong ubos kanila, ug adunay mas labaw pa ibabaw kanila.

⁹ Dugang pa niini, alang sa tanan ang abot sa yuta, ug ang hari mismo maoy magakuha sa abot

gikan sa kaumahan.

¹⁰ Si bisan kinsa nga nahigugma sa plata dili gayod matagbaw sa plata, ug si bisan kinsa nga nahigugma sa katigayonan mangandoy pa gayod ug mas daghan pa. Kini, usab, sama sa aso.

¹¹ Sa dihang magadaghan ang imong bahandi, magadaghan usab ang mga tawo nga mohurot niini. Unsa may pulos sa bahandi sa nanag-iyang niini gawas sa pagtan-aw niini uban sa iyang mga mata?

¹² Matam-is gayod ang tulog sa tawo nga nanarbaho, bisan kung gamay lang ang iyang gikaon o daghan, apan ang bahandi sa dato nga tawo dili magtugot kaniya nga mahinanok sa pagtulog.

¹³ Adunay hilabihan ka daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw: mga bahandi nga gitagoan sa tag-iyang, nga misangpot sa iyang kaugalingong kaalaot.

¹⁴ Sa dihang mawad-an ang dato nga tawo sa iyang bahandi pinaagi sa daotan nga pagpatigayon, ang iyang kaugalingong anak nga lalaki, iyang giatiman isip amahan, wala gayoy bisan unsa nga mabilin sa iyang kamot.

¹⁵ Ingon nga ang tawo nahimugso nga hubo gikan sa tagoangkan sa iyang inahan, ug mobiya usab siya nga hubo niining kinabuhia. Walay madala ang iyang mga kamot gikan sa iyang buhat.

¹⁶ Usa pa ka hilabihan ka daotan mao nga sa paagi nga miabot ang tawo, sama usab niana nga paagi ang iyang pagbiya. Busa unsa man ang makuha ni bisan kinsa sa pagbuhat alang sa

hangin?

¹⁷ Sa panahon sa iyang mga adlaw nagakaon siya uban ang kangitngit ug hilabihan nga nag-antos sa sakit ug kaligutgot.

¹⁸ Tan-awa, ang nakita nako nga maayo ug haom mao ang pagkaon ug pag-inom ug paglipay sa abot gikan sa tanan natong buhat, samtang nagbuhat kita ilalom sa adlaw panahon sa mga adlaw niini nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kanato. Kay mao kini ang bulohaton nga gibilin ngadto sa tawo.

¹⁹ Si bisan kinsa nga gihatagan sa Dios sa bahandi ug katigayonan ug katakos sa pagdawat sa iyang bahin ug paglipay sa iyang buhat—usa kini ka gasa gikan sa Dios.

²⁰ Kay dili niya kanunay hinumdoman ang mga adlaw sa iyang kinabuhi, tungod kay ang Dios maghatag kaniya ug daghang bulohaton nga makalipay kaniya sa pagbuhat.

6

¹ Adunay daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw, ug hilabihan ka daotan kini alang sa mga tawo.

² Mahimong maghatag ang Dios ug mga bahandi, katigayonan, ug kadungganan sa usa ka tawo aron walay makulang sa iyang gitinguha alang sa iyang kaugalingon, apan ang Dios wala maghatag kaniya ug katakos sa paglipay niini. Hinuon, ang ubang tawo ang migamit sa iyang mga kabtangan. Kini sama sa aso, usa ka daotan nga kasakit.

³ Kung ang tawo gihatagan ug gatosan ka mga anak ug magapuyo sa daghang katuigan, aron daghan ang mga adlaw sa iyang katuigan, apan kung wala natagbaw ang iyang kasingkasing sa maayo ug wala siya gilubong uban ang dungog, busa makasulti ako nga mas maayo pa ang bata nga patay na nga nahimugso kaysa kaniya.

⁴ Bisan tuod kana nga bata nahimugso sa kakawangan ug namatay sa kangitngit, ug ang ngalan niini nagpabilin sa tago.

⁵ Bisan kung kini nga bata wala nakakita sa adlaw o nasayod sa bisan unsang butang, nakapahulay na kini bisan ang tawo wala pa.

⁶ Bisan kung ang usa ka tawo magpuyo sa duha ka libo ka tuig apan wala nakatuon sa paglipay sa mga maayong butang, mopadulong siya sa samang dapit nga padulngan sa tanan.

⁷ Bisan ang tanang buhat sa tawo mao ang pagpuno sa iyang baba, apan wala napuno ang iyang kagana.

⁸ Sa pagkatinuod, unsa man ang nakabintaha sa usa ka maalaom nga tawo ngadto sa buang-buang? Unsa man ang nakabintaha nga nabatohan sa kabos nga tawo bisan kung nasayod siya unsaon paglihok atubangan sa ubang mga tawo?

⁹ Mas maayo nga matagbaw sa kung unsa ang nakita sa mga mata kaysa magtinguha sa gitinguha sa naglatagaw nga kagana, diin sama usab sa aso ug usa ka pagsulay sa pagbantay sa hangin.

¹⁰ Kung unsa kadtong anaa nang daan gihatagan nang daan ug ngalan, ug nasayran nang daan kung sa unsa gisusama ang tawo. Busa

mahimong walay pulos nga makiglalis sa tawo nga gamhanang maghuhukom sa tanan.

¹¹ Kung mas daghan ang mga pulong nga isulti, mas daghan ang kakawangan, busa unsa ang kapuslanan niini sa tawo?

¹² Kay kinsa man ang nasayod kung unsa ang maayo alang sa kinabuhi sa tawo sa panahon sa iyang walay kapuslanan ug inihap nga mga adlaw nga daw miagi lamang siya sama sa anino? Kinsa man ang makasulti sa tawo kung unsa ang moabot ilalom sa adlaw human siya mamatay?

7

¹ Ang maayong ngalan mas maayo kaysa mahalon nga pahumot, ug ang adlaw sa kamatayon mas maayo kaysa adlaw sa pagkahimugso.

² Mas maayo nga moadto sa balay sa pagbangotan kaysa balay sa pagkombira, kay ang pagbangotan moabot ngadto sa tanang katawhan sa kataposan sa kinabuhi, busa ang buhi nga mga tawo angay magtipig niini ngadto sa kasingkasing.

³ Ang kasubo mas maayo kaysa pagkatawa, kay human sa kagulan sa panagway moabot ang kalipay sa kasingkasing.

⁴ Ang kasingkasing sa malaamon anaa sa balay sa nagbangotan, apan ang kasingkasing sa buangbuang anaa sa balay sa nagkombira.

⁵ Mas maayo nga maminaw sa pagbadlong sa maalamon kaysa maminaw sa awit sa buangbuang.

⁶ Kay sama sa piti-piti sa mga tunok nga nagkalayo ilalom sa kolon, sama usab niana ang pagkatawa sa mga buangbuang. Kini, usab, sama sa aso.

⁷ Sa pagkatinuod ang pagpangayo ug kwarta pinaagi sa pagpanghulga makapabuang sa maalamon nga tawo, ug ang suhol makadaot sa kasingkasing.

⁸ Mas maayo ang kataposan sa usa ka butang kaysa sinugdanan; ug ang katawhan nga mapailubon sa espiritu mas maayo kaysa mapahitas-on sa espiritu.

⁹ Ayaw dayon kasuko diha sa imong espiritu, kay ang kasuko nagpuyo sa mga kasingkasing sa mga buangbuang.

¹⁰ Ayaw pagsulti, “Nganong mas maayo man ang mga adlaw kaysa niining adlawa karon?” Kay dili kini tungod sa kaalam nga ikaw mangutana niini nga pangutana.

¹¹ Ang kaalam sama ka maayo sa mahinungdanon nga mga butang nga atong mapanunod gikan sa atong mga katigulangan. Makahatag kini ug kaayohan niadtong makakita sa adlaw.

¹² Kay ang kaalam makapanalipod sama sa salapi nga makapanalipod, apan ang nakamaayo sa kahibalo mao nga ang kaalam makahatag ug kinabuhi niadtong nakabaton niini.

¹³ Hunahunaa ang mga buhat sa Dios: Kinsa man ang makatul-id sa bisan unsang butang nga iyang gihimo nga baliko?

¹⁴ Sa dihang maayo ang panahon, pagpuyo nga malipayon niana nga maayo nga panahon, apan sa dihang dili maayo ang higayon, hunahunaa

kini: Gitugot sa Dios nga maanaa kining duha sa samang higayon. Kay niini nga hinungdan, walay bisan usa nga makakaplag sa bisan unsang butang nga moabot sunod kaniya.

¹⁵ Nakita ko ang daghang mga butang sa walay pulos nakong mga adlaw. Adunay mga tawong matarong nga mahanaw bisan pa sa ilang pagkamatarong, ug adunay mga tawong daotan nga nalugwayan ang kinabuhi bisan sa ilang pagkadaotan.

¹⁶ Ayaw pagpakamatarong sa imong kaugalingon, pagmaalamon sa imong kaugalingong mga mata. Nganong kinahanglan mo mang laglagon ang imong kaugalingon?

¹⁷ Ayaw pagpakadaotan o pagpakabuang kaayo. Nganong kinahanglan man nga mamatay ka sa dili pa nimo panahon?

¹⁸ Maayo nga kuptan mo gayod kining kaalam, ug kinahanglan nga dili nimo buhian ang pagkamatarong. Kay ang tawo nga adunay kahadlok sa Dios makabuhat sa tanan niyang mga katungdanan.

¹⁹ Ang kaalam gamhanan diha sa maalamon nga tawo, labaw pa sa napulo ka mga pangulo sa siyudad.

²⁰ Walay matarong nga tawo sa kalibotan nga nagbuhat ug maayo ug dili makasala.

²¹ Ayaw paminaw sa mga pulong nga gipanulti, tungod kay basin madungog nimo ang imong sulugoon nga magtunglo kanimo.

²² Sa samang paagi, nasayod ka sa imong kaugalingon nga sa imong kasingkasing usab kanunay kang nanunglo sa uban.

²³ Kining tanan akong napamatud-an pinaagi sa kaalam. Miingon ako, “Magmaalamon ako,” apan labaw pa kini sa akong mabuhat.

²⁴ Ang kaalam lapad ug lalom kaayo. Kinsa man ang makakaplag niini?

²⁵ Milingi ang akong kasingkasing aron magtuon ug magtuki ug mangita sa kaalam ug mga pagpasabot sa kamatuoran, ug sa pagsabot nga ang daotan buangbuang ug ang pagka walay pulos pagkabuangbuang.

²⁶ Nakaplagaan ko ang labing pait kaysa kamatayon ang si bisan kinsa nga babaye nga ang kasingkasing puno sa mga lit-ag ug mga pukot, ug ang mga kamot daw mga kadina. Si bisan kinsa nga magapahimuot sa Dios makagawas gikan kaniya, apan ang makasasala pagakuhaon niya.

²⁷ “Hunahunaa kung unsa ang akong nasayran,” miingon ang Magtutudlo. “Nagadugang ug anam ang akong nasayran aron makita ang pagpasabot sa kamatuoran.

²⁸ Mao gihapon kini ang akong gipangita, apan wala nako kini nakaplagi. Nakaplagaan ko ang usa ka matarong nga tawo taliwala sa liboan, apan wala nako nakaplagi ang usa ka babaye taliwala niadtong tanan.

²⁹ Mao lamang kini ang akong nasayran: gibuhat sa Dios ang katawhan nga matul-id, apan nagpalayo sila ug nangita sa daghang kalisdanan.”

8

¹ Kinsa man ang maalamon nga tawo? Kinsa man ang nasayod sa pasabot sa mga panghitabo

sa kinabuhi? Ang kaalam nga anaa sa tawo makapadan-ag sa iyang dagway, ug ang kaisog sa iyang panagway mausab.

² Tambagan ko ikaw nga magtuman sa mando sa hari tungod sa panumpa sa Dios sa pagpanalipod kaniya.

³ Ayaw pagdali sa paghawa sa iyang presensya, ug ayaw pagbarog sa pagtabang sa sayop nga mga butang, kay buhaton sa hari kung unsa ang iyang mga gitinguha.

⁴ Ang pulong sa hari maoy matuman, busa kinsa man ang mosulti ngadto kaniya, “Unsa man ang imong gibuhat?”

⁵ Si bisan kinsa ang magtipig sa mga mando sa hari makalikay sa kadaot. Ang kasingkasing sa maalamon nga tawo makaila sa husto nga hukom ug panahon sa pagbuhat.

⁶ Kay ang matag butang adunay hustong tubag ug panahon aron sa pagtubag, tungod kay hilabihan ang mga kasamok sa tawo.

⁷ Walay usa nga nasayod kung unsa ang mahitabo sa sunod. Kinsa man ang makasulti kaniya kung unsa ang moabot?

⁸ Walay usa nga magdumala sa iyang gininhawa ingon nga makapahunong siya sa gininhawa, ug walay usa nga adunay gahum sa iyang kamatayon. Walay usa sa kasundalohan nga mahimulag atol sa gubat, ug ang pagkadautan dili makaluwas niadtong iyang mga giulipon.

⁹ Nakaamgo ako niining tanan; Kinasingkasing kong gituman ang tanang matang sa buhat nga gipabuhat matag adlaw. Adunay panahon diin ang usa ka tawo adunay gahom sa pagdaugdaug

sa laing tawo aron sa pagpasakit niini.

¹⁰ Busa nakita ko ang daotan nga gilubong diha sa kadaghanan. Gikuha sila gikan sa balaang dapit ug gilubong ug gidayeg sa mga tawo sa siyudad diin nagbuhat sila sa ilang daotan nga mga binuhatan. Kini usab walay kapuslanan.

¹¹ Kung ang hukom batok sa daotang binuhatan wala gipatuman dayon, makapadani kini sa mga kasingkasing sa katawhan mga magbuhat ug daotan.

¹² Bisan pa kung ang makasasala magbuhat ug daotan sa gatosan ka higayon ug padayon nga mabuhi sa taas nga panahon, apan nasayod ako nga maayo ang mahitabo niadtong nagtahod sa Dios, nga nagpasidungog sa iyang presensya uban kanila.

¹³ Apan dili mahimong maayo ang mahitabo sa daotang tawo; ang iyang kinabuhi dili malugwayan. Ang iyang mga adlaw sama sa naglupad nga anino tungod kay wala siya nagpasidungog sa Dios.

¹⁴ Adunay lain pang walay pulos nga aso—usa ka butang nga nahimo sa kalibotan. Mga butang nga mahitabo ngadto sa matarong nga mga tawo sama nga mahitabo ngadto sa daotan nga mga tawo, ug mga butang nga mahitabo ngadto sa daotan nga mga tawo sama nga mahitabo kini ngadto sa matarong nga mga tawo. Magsulti ako nga kini usab walay pulos sama sa aso.

¹⁵ Busa nagsugyot ako ug kalipay, tungod kay ang tawo wala nay maayong buhaton ilalom sa adlaw gawas sa pagkaon ug pag-inom ug pagmalipayon. Kalipay kini nga magduyog kaniya

sa iyang pagpaningkamot sa tanang mga adlaw sa iyang kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya ilalom sa adlaw.

¹⁶ Sa dihang gigamit nako ang akong kas- ingkasing aron sa pagpakigsayod ug sa pagsabot sa buhat nga nahitabo sa kalibotan, mga buhat nga kanunay nahimo nga walay tulog sa kagab- hion o sa adlaw,

¹⁷ unya akong gihunahuna ang tanang mga buhat sa Dios, ug nga ang tawo dili makasabot sa buhat nga nahimo ilalom sa adlaw. Bisan unsaon sa pagpaningkamot sa tawo aron makakaplag ug katubagan, dili niya kini makaplagan. Bisan pa ug ang maalamon nga tawo nagtuo nga nasayod siya, apan wala gayod siya nasayod.

9

¹ Kay namalandong ako mahitungod niining tanan sa akong hunahuna aron sa pagsabot mahitungod sa matarong ug maalamon nga mga tawo ug sa ilang mga binuhatan. Silang tanan anaa sa kamot sa Dios. Walay usa nga masayod kung ang gugma o kasuko moabot ngadto sa usa ka tawo.

² Ang matag usa adunay managsamang ka- padulngan. Ang managsamang kapadulngan naghulat sa matarong nga mga tawo ug daotan, ang maayo, ang hinlo ug ang dili hinlo, ug ang naghalad ug ang wala naghalad. Ingon nga ang maayong mga tawo mamatay, busa ang makasasala mamatay usab. Sama nga ang usa

ka tawo nanumpa nga mamatay, mao usab ang tawo nga nahadlok nga maghimo sa panumpa.

³ Adunay daotan nga kapadulngan ang tanan nga nahimo ilalom sa adlaw, usa ka kapaingnan alang sa tanan. Ang kasingkasing sa mga tawo puno sa kadaotan, ug ang kasuko anaa sa ilang mga kasingkasing samtang buhi pa sila. Busa human niana moadto sila sa mga patay.

⁴ Kay ang matag usa nga nahiusa ngadto sa tanang buhi, adunay paglaom, sama sa buhi nga iro kaysa patay nga liyon.

⁵ Kay ang buhi nga mga tawo nasayod nga sila mamatay, apan ang mga patay walay nasayran nga bisan unsang butang. Dili na sila makaangkon ug bisan unsa nga ganti tungod kay gilimtan na ang ilang panumdoman.

⁶ Ang ilang gugma, kasuko, ug ang kasina nahanaw na sa dugay nga panahon. Wala na gayod silay luna pag-usab sa bisan unsang butang nga nahimo ilalom sa adlaw.

⁷ Adto sa imong dalan, kan-a ang imong tinapay inubanan sa kalipay, ug imna ang imong bino inubanan sa malipayon nga kasingkasing, kay uyonan sa Dios ang pagsaulog sa maayong mga buhat.

⁸ Papatia kanunay ang imong mga bisti ug dihogi ang imong ulo sa lana.

⁹ Pagpuyo nga malipayon uban ang imong hinigugmang asawa sa tanang mga adlaw sa imong kinabuhi nga walay kapuslanan, mga adlaw nga gihatag sa Dios kanimo ilalom sa adlaw panahon sa imong mga adlaw nga walay kapuslanan. Mao kana ang imong ganti sa

kinabuhi alang sa imong mga buhat ilalom sa adlaw.

¹⁰ Bisan unsa nga makaplagaan sa imong kamot nga buhaton, buhata kini inubanan sa imong kusog, tungod kay walay buhat o pagpasabot o kahibalo o kaalam sa Seol, diin ikaw moadto.

¹¹ Nakakita ako ug pipila ka mga maayong butang ilalom sa adlaw: Ang lumba dili alang sa paspas nga mga tawo. Ang gubat dili alang sa kusgan nga mga tawo. Ang tinapay dili alang sa maalamon nga mga tawo. Ang kadato dili alang sa mga tawo nga adunay pagsabot. Ang pagdapig dili alang sa mga tawo nga adunay kahibalo. Hinuon, ang panahon ug kahigayonan makaapekto kanilang tanan.

¹² Kay walay nasayod sa takna sa iyang kamatayon, sama sa isda nga nabitik sa pukot sa kamatayon, o sama sa mga langgam nga naigo sa pana. Sama sa mga mananap, ang mga tawo nabilanggo sa daotan nga kapanahonan nga sa kalit lang nahitabo kanila.

¹³ Nakita ko usab ang kaalam ilalom sa adlaw sa paagi nga daw dako kaayo alang kanako.

¹⁴ Adunay gamay nga siyudad nga aduna na lamang pipila ka tawo niini, ug ang bantogang hari miabot batok niini ug gilibotan kini ug nagtukod ug dako nga baluarte batok niini.

¹⁵ Karon sa maong siyudad adunay nakaplagaan nga kabos, tawo nga maalamon, pinaagi sa iyang kaalam naluwas ang siyudad. Apan sa wala madugay, walay nakahinumdom nianang kabos nga tawo.

¹⁶ Busa napamatud-an nako, “Ang kaalam mas

maayo kaysa kusog, apan ang kaalam sa kabos nga tawo gibiyabiay, ug ang iyang mga pulong wala gidungog.”

¹⁷ Ang mga pulong sa maalamon nga mga tawo nga gisulti sa hilom gidungog kaysa singgit sa bisan kinsa nga magmamando taliwala sa mga buangbuang.

¹⁸ Ang kaalam mas maayo kaysa mga hinag-iban sa gubat, apan ang makasasala makadaot gayod sa maayo.

10

¹ Sama sa patay nga langaw nga nakapabaho sa pahumot, busa ang diyutay nga binuang makatabon sa kaalam ug sa kadungganan.

² Ang kasingkasing sa maalamon nga tawo anaa sa tuo, apan ang kasingkasing sa buangbuang anaa sa wala.

³ Sa dihang ang buangbuang magalakaw sa dalan, ang iyang panghunahuna walay pulos, nagpamatuod ngadto sa tanan nga buangbuang siya.

⁴ Kung ang pagbati sa magmamando mosilaob batok kanimo, ayaw biya-i ang imong buluhaton. Ang kalumo makapakunhod sa dakong kasuko.

⁵ Adunay daotan nga akong nakita ilalom sa adlaw, usa ka matang sa sayop nga magaabot gikan sa usa ka magmamando.

⁶ Ang mga buangbuang gihatagan ug katungdanan, apan ang malamposon nga mga tawo gihatagan ug ubos nga katungdanan.

⁷ Nakita nako ang mga ulipon nga nagsakay sa mga kabayo, ug ang malamposon nga tawo naglakaw sama sa mga ulipon ngadto sa yuta.

⁸ Si bisan kinsa nga mokalot ug bangag mahimong mahulog niini, ug sa bisan kanus-a nga adunay usa ka tawo nga moguba sa paril, maapaakan sa bitin.

⁹ Si bisan kinsa nga magbuak sa mga bato mahimong masakitan niini, ug ang tawo nga magbugha ug kahoy mamiligro pinaagi niini.

¹⁰ Kung ang sundang habol, ug wala kini gibaid sa tawo, kinahanglan mogamit siya ug kusog, apan ang kaalam maghatag ug kaayohan alang sa kalamposan.

¹¹ Kung ang bitin makapaak sa dili pa kini lamaton, walay bintaha alang sa manglamat.

¹² Ang mga pulong sa baba sa maalamon nga tawo maluloy-on, apan ang mga ngabil sa buangbuang magatulon sa iyang kaugalingon.

¹³ Sama sa mga pulong nga nagsugod sa pagawas gikan sa baba sa buangbuang, mogawas ang pagkabuangbuang, ug sa kataposan magawas sa iyang baba ang daotan nga pagkabuangbuang.

¹⁴ Ang buangbuang magapadaghan sa mga pulong, apan walay nasayod kung unsa ang moabot. Kinsa man ang nasayod kung unsa ang moabot sunod kaniya?

¹⁵ Ang pagkugi sa mga buangbuang makahago kanila, busa wala sila nasayod bisan sa dalan paingon sa lungsod.

¹⁶ Alaot ikaw, yuta, kung ang imong hari usa

ka batan-ong lalaki, ug kung ang imong mga pangulo nagsugod sa pagpakombira sa kabuntagon!

¹⁷ Apan bulahan ikaw, yuta, kung ang imong hari anak sa mga halangdon, ug kung ang imong mga pangulo magakaon sa husto nga takna, alang sa kusog, ug dili alang sa pagkapalahubog!

¹⁸ Tungod sa pagkatapolan ang atop mahugno, ug tungod sa walay gibuhay nga mga kamot ang balay magatulo.

¹⁹ Ang mga tawo mag-andam ug pagkaon alang sa pagkatawa, ang bino magadala ug kalipay sa kinabuhi, ug ang salapi magahatag sa panginahanglanon alang sa tanang butang.

²⁰ Ayaw tungloha ang hari, bisan sa imong hunahuna, ug ayaw tungloha ang adunahan nga mga tawo sa imong higdaanan. Kay basin ang langgam sa kawanangan magdala sa imong mga pulong; bisan unsang adunay mga pako makahimo sa pagpakaylap sa maong butang.

11

¹ Ipaanod ang imong tinapay ngadto sa katubigan, kay makaplakan ra nimo kini pagkahuman sa daghang mga adlaw.

² Angaya kini ngadto sa pito, bisan pa sa walo ka mga tawo, kay wala ka masayod kung unsa ang mga katalagman nga moabot sa kalibotan.

³ Kung ang kapanganoran puno sa ulan, ilang pahubsan ang ilang kaugalingon ngadto sa kalibotan, ug kung ang usa ka kahoy matumba sa habagatan o sa amihang bahin, bisan asa matumba ang kahoy, magpabilin kini didto.

⁴ Kinsa kadtong magabantay sa hangin tingali dili makatanom, ug kinsa kadtong magabantay sa panganod tingali dili makaani.

⁵ Sama ra nga wala ka masayod sa agianan sa hangin, ni giunsa pagtubo sa mga bukog sa bata nga anaa sa tagoangkan sa nagmabdos, ingon man usab nga wala ka masayod sa tanang buhat sa Dios, nga nagbuhat sa tanan.

⁶ Sa kabuntagon ipugas ang imong binhi; hangtod sa kagabhion, hangtod kinahanglan pa, padayon sa pagpamuhat pinaagi sa imong mga kamot, kay wala ka nasayod kung asa ang dili mouswag, kung sa buntag o sa gabii, o kini o kana, o managsama ba sila nga maayo.

⁷ Sa pagkatinuod ang kahayag tam-is, ug makalipay kini nga butang alang sa mga mata nga makakita sa adlaw.

⁸ Kung nabuhi ang usa ka tawo sa daghang mga katuigan, tugoti siya nga magmalipayon diha kanilang tanan, apan tugoti siya nga mamalandong mahitungod sa umaabot nga mga adlaw sa kangitngit, kay daghan kining mga adlaw. Ang tanang butang nga moabot mawala sama sa aso.

⁹ Paglipay, batan-ong lalaki, sa imong pagkabatan-on, ug tugoti nga magmaya ang imong kasingkasing sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on. Ipadayon ang maayong tinguha sa imong kasingkasing, ug kung unsa man ang makita sa imong mga mata. Apan, hibalo nga ang Dios magdala kanimo ngadto sa paghukom alang sa tanan niining mga butanga.

¹⁰ Kuhaa ang kasuko gikan sa imong kasingkas-

ing, ug ayaw tagda ang bisan unsang sakit sa imong lawas, tungod kay ang pagkabatan-on ug ang kusog niini sama lamang sa aso.

12

¹ Hinumdomi usab ang imong Magbubuhay sa mga adlaw sa imong pagkabatan-on, sa dili pa moabot ang adlaw sa kalisdanan, ug sa dili pa moabot ang katuigan sa dihang moingon ka, “Wala akoy kalipay kanila,”

² buhata kini sa dili pa mongitngit ang kahayag sa adlaw, sa bulan ug sa mga bituon, ug ang mga dag-om sa panganod mobalik pagkahuman sa ulan.

³ Mao na kana ang takna sa dihang mangurog ang magbalantay sa palasyo, ug ang kusgan nga mga tawo makaluhod, ug ang mga babaye nga naggaling moundang tungod kay gamay na lamang sila, ug kadtong nagdungaw sa mga bintana dili na makaklaro.

⁴ Mao na kana ang takna sa dihang masirado ang mga pultahan sa kadalanan, ug ang tingog sa paggaling mohunong, sa dihang makuratan ang tawo sa huni sa usa ka langgam, ug ang tingog sa babaye nga nag-awit mawala.

⁵ Mao na kana ang takna sa dihang ang mga tawo mahadlok sa kahabog ug sa kakuyaw daplin sa dalan, ug sa dihang mamulak ang kahoy nga almendro, ug sa dihang ang mga dulon magguyod sa ilang mga kaugalingon, ug sa dihang mapakyas ang naandan nga tinguha. Unya moadto ang mga tawo sa walay kataposang

panimalay ug ang nagbangotan molugsong sa mga dalan.

⁶ Hinumdomi ang inyong Magbubuhay sa dili pa maputol ang pisi nga plata, o madugmok ang bulawan nga panaksan, o ang banga mabuak ngadto sa tuboran, o madugmok ang ligid nga anaa sa atabay,

⁷ sa dili pa mobalik ang abog ngadto sa yuta kung diin kini naggikan, ug ang espiritu mobalik ngadto sa Dios nga naghatag niini.

⁸ “Yamog sa aso,” miingon ang Magtutudlo, “ang tanan sama sa nagakawala nga aso.”

⁹ Maalamon ang Magtutudlo kaniadto ug nagtutudlo siya sa kahibalo sa katawhan. Nagtuon siya ug namalandong ug naghan-ay ug daghang mga panultihon.

¹⁰ Naninguha ang Magtutudlo nga magsulat ug klaro, ug matul-id nga mga pulong sa kamatuoran.

¹¹ Ang mga pulong sa maalamon nga mga tawo sama sa sungkod nga talinis. Sama sa mga lansang nga gipataop ug maayo ang mga pulong sa pangulo sa pagkolekta sa ilang mga panultihon, diin gitudlo sa usa ka magbalantay.

¹² Akong anak nga lalaki, pagbantay sa daghan pang mga butang: ang pagbuhay sa daghan nga mga libro, dili matapos ug ang hilabihang pagtuon makahago sa kalawasan.

¹³ Ang kataposan niining mga butanga human madungog ang tanan, mao nga kinahanglan mahadlok ka sa Dios ug tipigan ang iyang mga kasugoan, kay mao kini ang tibuok katungdanan sa tawo.

¹⁴ Kay pagadad-on sa Dios ang matag binuhatan ngadto sa paghukom, uban sa matag tinagong butang, kung maayo o daotan kini.

Balaan nga Bibliya Unlocked Literal Bible in the Cebuano language of the Republic of the Philippines

copyright © 2019 Door43 World Missions Community

Language: Cebuano

Translation by: Door43 World Missions Community

Contributor: Aida Espelita, Aira Amaran, Alma Mae Llorca, Amelina Emboc, Analine Tanog, Bernaly Mansiwagan, Carwelene Amper, Chally Lou Lacaran, Charity Guinita, Dan Bongcalas, Darryl Lasquite, Divine Grace Leparto, Elsie Lacubay, Ernilyn Balindong, Gem Lalaan, Helen Thundas, Jerome Resomadero, Jeryl Tumundog, Johnny Ray Lumawan, Loreto Socias Jr., Luthero Pulao Jr., Lymae Belle Ednalgan, Marilyn Layum, Mark Kevin Atab, Marth Anthony Atab, Miracle Marcojos, Molly, Noel Dalumatao, Rico Barrios, Ricky Mansabid, Romeo Lumasay, Roselle Layum, Steven Lubosan, Jeffrey, Johanna, Junette, Benny, and Racquel

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

2df9daf7-60be-5f99-a36b-0eeb22060857